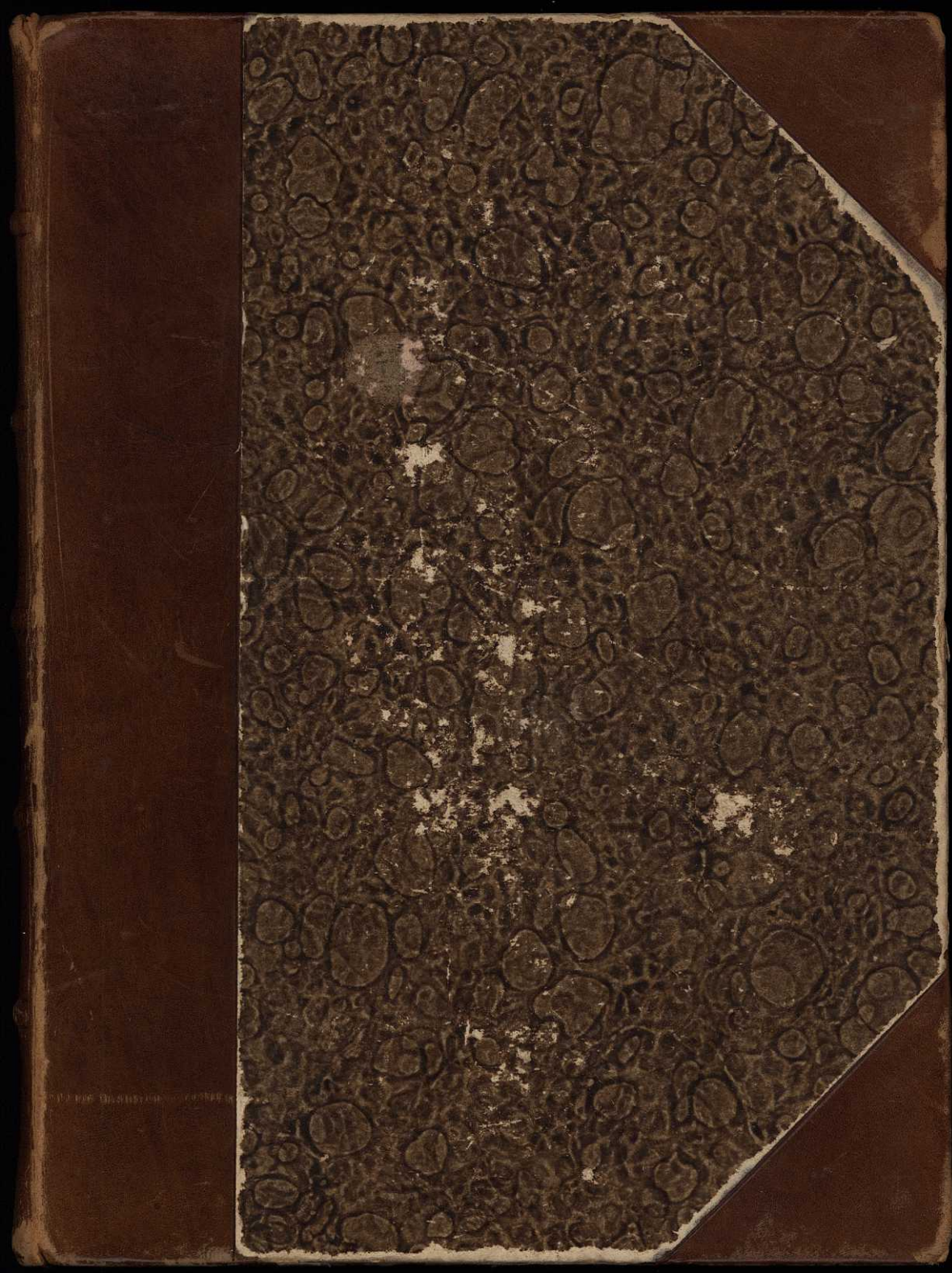

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

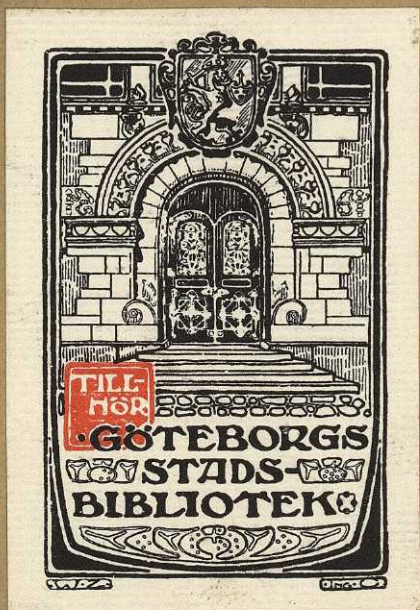
This work has been digitized at Gothenburg University Library. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

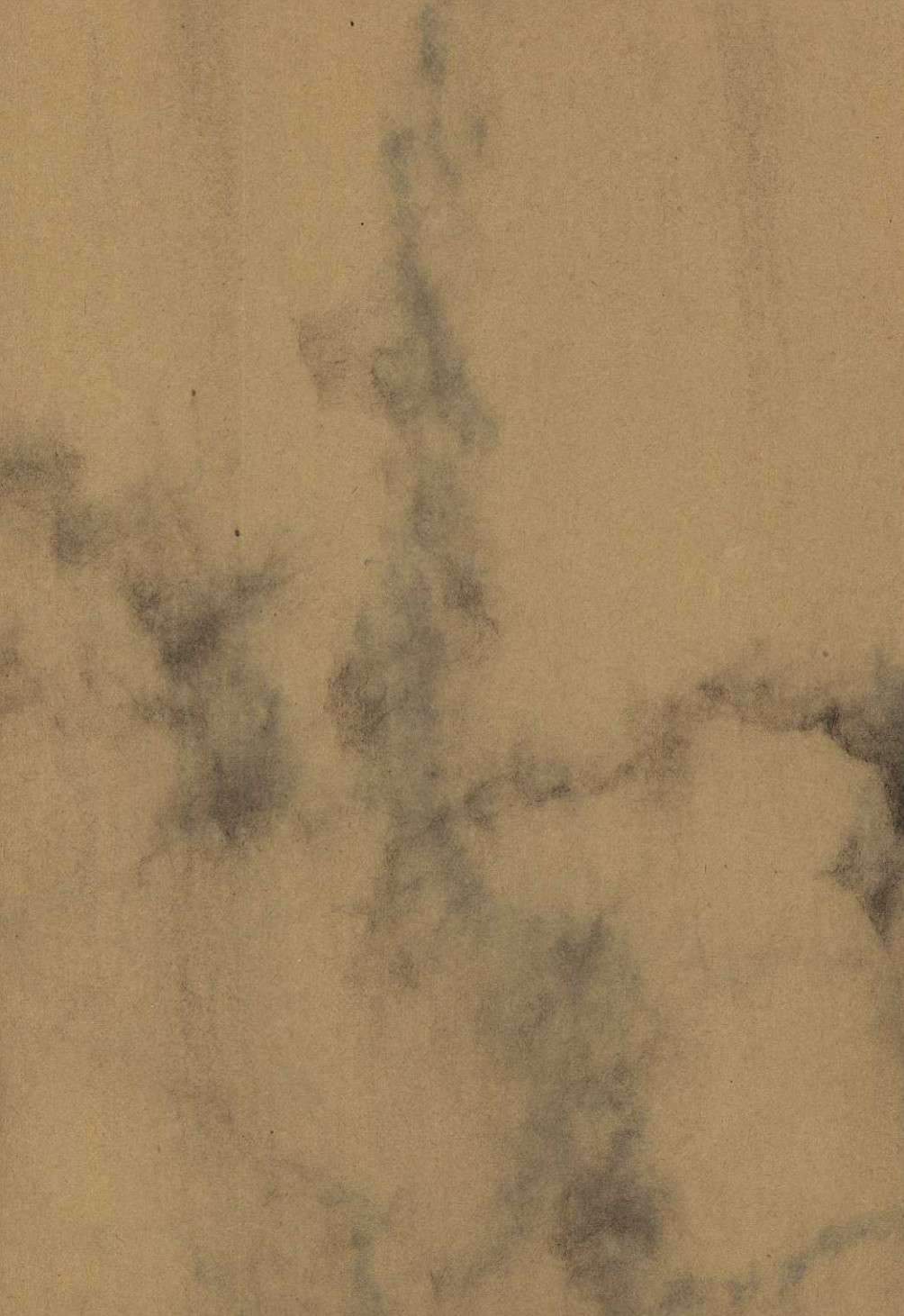

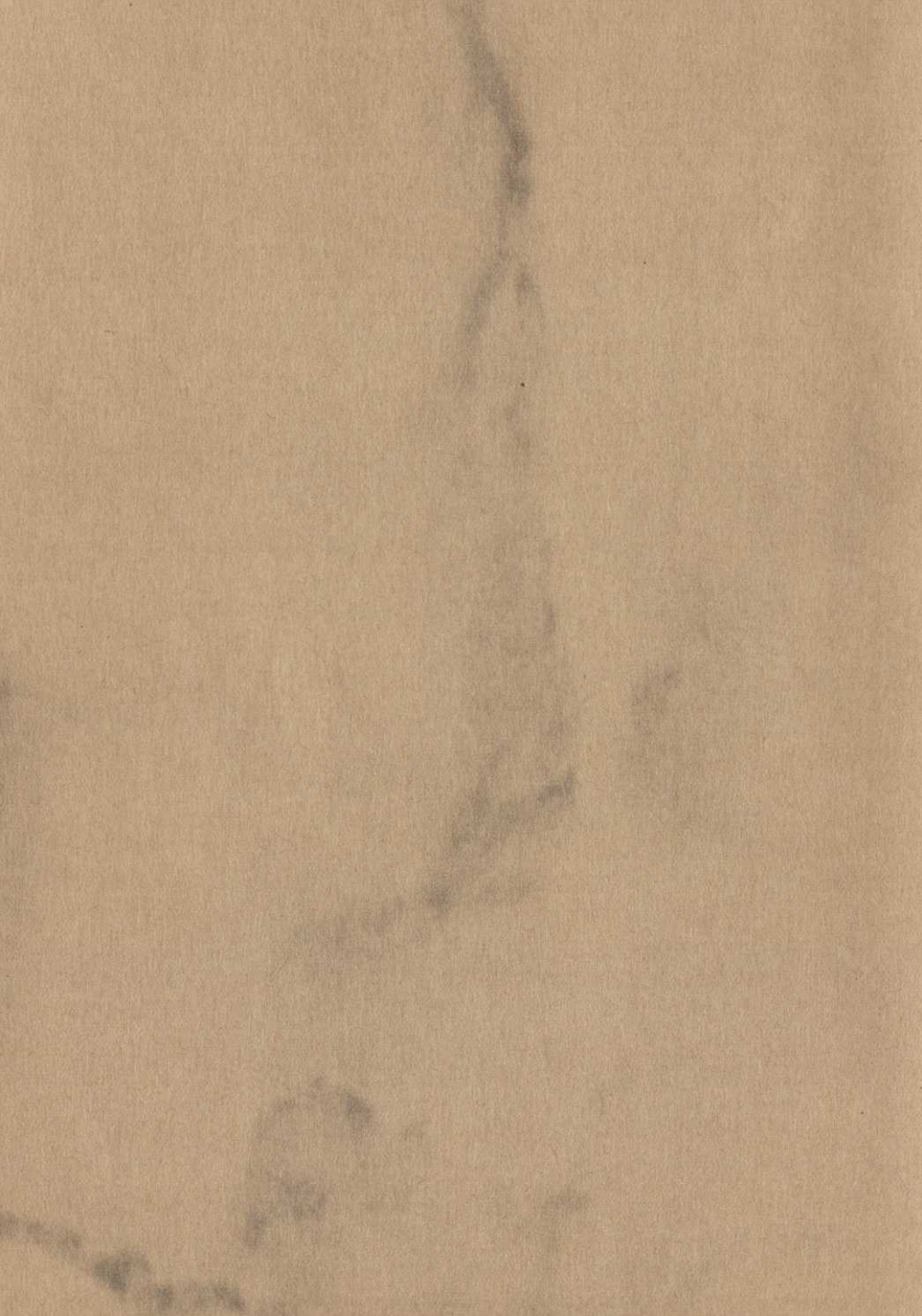

Litt.
Sv.

Erik Axel Karlfeldt

Flora och Bellona
Dikter

BECKERÖM
Wahlström & Widstrand

ERIK AXEL KARLFELDT

FLORA OCH BELLONA

FLORA OCH BELLONA

DIKTER

AV

ERIK AXEL KARLFELDT

STOCKHOLM
WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

PAPPERSLEVERANTÖR LESSEBO BOLAG

ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEB.

S T O C K H O L M

1 9 1 8

Flora och Bellona.

Om själv jag bor i en vårlig dal,
så låt mig bjuda dig dit!
I susande hymner går Flora
och strör av sin doftande fora,
och Psyche vill med i den ljusa koral
och med i den fladdrande svit.

Om själv jag bor på det kala berg,
så kom och gästa mig där!
De höstliga stormarna dåna,
på molnvagnen åker Bellona,
och havet är stort i sin vredes färg,
sitt böljande, djupa begär.

Om själv jag går i det friska liv,
så kom och dela min färd!
För mycket jag har som mig bränner,
för mycket jag saknar och känner;
så läs i mitt hjärta och tag och giv,
så länge du finner mig värd.

Om själv jag gått till den stilla död,
så låt mig träffa dig där!
Som skimrande skuggor vi glida
på vindarna sida vid sida
och tala en stund om vår jäktan och glöd
och den heliga svalka som är.

Blommornas kärlek.

(Linné: *Sponsalia plantarum* ;
Deliciæ naturæ.)

När Phoebus skön Flora besöker
vid gökrop från sunnan och väst,
från tusen små altar det röker
till lundarnas kärleksfest.

I backen står gökskällan luden
och rör som till högtid sin kläpp,
och brudgummen bidar och bruden
med honung på långtande läpp.

Då föras budskap bland gräsen
emellan de älskande hjon
av lätta, livréklädda väsen
och mången öm postiljon.

Där flyga doftande kyssar
med fjärilar, humlor och bin.
Hvar fläkt som bland stänglarna kryssar
bär strängars och visors hvin.

Det vaggar som tusen små sängar
med brokiga sparlakan på,
där Floras pigor och drängar
till hvila käriligen gå.

Det susar i lundarna vida
en brudsång om ung natur.
De hulda timmarna glida
på Floras blomsterur —

från arla, då näckrosen sträcker
sin krona ur glimmande göl,
tills liljan mot nattsvalkan täcker
sitt kostliga, gyllene mjöl.

Det gick en man genom lunden,
en from naturens präst;
han såg, som i andakt bunden,
på blommornas kärleksfest.

I hviskande bröllopsringen,
där rökelsen vajade skär,
han lyddes till anden i tingen
och kände att guden var när —

den samme som fästets grunder
och örternas vårtält byggt,
den samme i åskvagnens dunder
och pollensvärmarnas flykt,

den samme i stormvindens vågor
och daggens välsignade skur,
i människohjärtats lågor
och stilla blomsteramour.

Fjällstorm.

På dörren famla tunga, grova nävar,
och axlar bända hårdt mot kojans knut —
bort, gråa bur, där människor lyssna ut
den stora natt då jordens hjärta bävar!

Nu sitta fjällens tystnadsdigra troll
och sjunga mässa mellan skilda toppar,
och molnen störta fram som svarta kroppar
och sopa marken med sin mantelfäll.

Hör öknens röst! Ej då av upprört vatten
den bär, ej gny och brus av kvalda träd.
Blott dvärgbjörksrisets kvidan strilar späd,
ohjälpligt drunknande, i böljenatten.

Hör ödemarkens omänt äkta röst!
Nu öppnar jorden sina innandömen
och suckar ut den långa ångestdrömmen
från alla tusen år av enslig höst.

Våtögda lappdräng, öka spisens trave
av låga skogars knotigt vridna ved!
Vid offerlågan vill jag sjunka ned
som till en samisk sabbat på min lave.

Nu vill jag gråta, som jag aldrig grät,
all andaktsmättad sorg från unga tider,
ty lidelsernas mörka konung rider
förbi min dörr i naket majestät.

Mikael.

De svarta molnen sjunga
en sång på Mikael's dag
och svepa rymden i tunga
och dånande vingslag:
Som gamar av öknen vi hasta
i härjningens röda spår,
tills vintersvanarna kasta
sitt dun över lundernas sår.

De sorgsna furorna sjunga
på Mikael's mulna dag:
Ro, ro, du unga,
som föddes så sen och svag,
du sista, bleka prinsessa
av vårviolernas hus,
som lyfte din gula hjässa
mot sista soldagens ljus.

Mitt hjärta sjunger och bävar
i Mikael's mörka kväll,
ty skuggan av gamen svävar
hotfullt under dess päll,
och snart skall dess himmel lysa
av svanarnas vinterfärd
och sista drömmen förfrysa
som födts i violernas värld.

Vinterhvila.

Nu bommom vår port och stängom vår grind
för vintervinden som rycker,
och glädjom vårt hjärta och värmom vår kind
med skämtan och kryddade drycker.

Bjud hjonen att komma! Nu kvinna och man
må hvila från hjordar och slagor
och sitta i stillhet och le mot hvarann
vid skogarnas dånande sagor.

Jag sträckt mig till ro på björnens hud
vid foten av lågande härden;
du kommer och går och ger mig små bud
från fönstret och livet och världen.

»Det raskar en räv i vår hasselskog,
och orrarna gunga vid knuten.»
Låt bössan hänga! Mat ha vi nog,
och hönshusets haspe är skjuten.

»Det fryser och isen blir hård som stål
på viken i ryssjornas vakar.»
I morgon, min vän, går jag ut och slår håll
och bringar dig bukiga lakar.

»Det glittrar på skaren och stormen är slut.
På vinden stå våra skidor.»
I morgon kanhända fara vi ut
längs bergens bolstrade sidor.

I morgon, kanhända; nu hvila vi ut.
Jag löser mitt starkhetsbälte
och lägger mig själv för din fot som tribut,
en sömnig och håglös hjälte.

Jag stred för mitt hus, för dess folk och fä
vår, sommar och höst utan hvila.
Nu vill jag slumra loj på ditt knä,
som Simson sov hos Delila.

Ny nord.

Vid en ungdomsfest.

Du nordans friska anda,
din domning var allt för lång.
Höj upp din röst och blanda
din klang i de ungas sång.
För länge vi spelat och sjungit
de välska visor i moll
och glömt hur det brusat och klungit
därovan från hemvindens håll.

Du ånga som gungande hvilas
i skogarnas ensliga loft,
sträck ut som balsamiska ilar,
som milsvida skyar av doft.
För mycket förmultnat och unket
har länge fyllt våra bröst,
för länge var landet sjunket
i kväljande dimma och höst.

Du källrena kyla av bergen,
rinn ner som en läkedomsflod,
två lemmarna starka, giv färgen
åt ungdomens bleknade blod.
För mycket vi vants att begära,
här är oss för bonat och varmt;
kom, döp oss till vildmarkens lära,
till liv som är härdigt och armt.

Du havets jäsande sälta,
som piskats av stormens ris,
stig upp över stranden och välta
hit in för en fräsande bris.
För sött och för klemigt vi bakat
vår kropps och vår andes bröd;
giv smaken som fäderna smakat,
av kärvhet, av fara och nöd.

Kom, nya nord som vi bida,
kom, rike dit alla vi trå.
Vi möta på skridsko och skida,
så långt isar och snöfält nå.
Vi lägga mot hästarnas mankar
våra sadlar till häroldsridt,
vi möta i drömmar och tankar
vårt Sverige, stolt, manbart och fritt.

Vi ha sett så länge mot söder,
vi ha lystrat till fåfånga ord —
nu, unga systrar och bröder,
låt oss vända vår panna mot nord.
Låt oss känna utan förblandan
med vädren från främmande strand
den klangen, den doften, den andan
av hela vårt vinterland.

Januarivår.

Nyss hvilade nejderna trygga
i drivornas duniga ro
och nordan red stolt på sin brygga
med klang under springarens sko.
Hvem väckte bland vindarnas släkte
i otid en vilsen hybrid
att härma i yra
en smäktande lyra
från näktergalskörerens tid?

Du andas i nätter och dagar
din ånga, du falska favon,
och väcker i skogar och hagar
en oro som växer till dån.
Se, säden står grön mellan träden,
och tövattnet svallar på sjön.
Det forsar från åsen,
från halmtäckta båsen
hörs boskapens mjältsjuka drön.

Nu blottar jorden sin bruna,
i linnet bävande barm,
men solen, svalmynt som Luna,
förmår ej att kyssa den varm;
dit kastar ej Maj sina kvastar
av blomster i rusig passion,
April ej en knippa
av hästhov och sippa,
ej Mars ens en hasselgalon.

Du håller mig vaken om natten,
du vind med din målbrutna gråt.
Din tår är ej livets vatten,
ej väckelsens lur är din låt,
du tömmer ej sorgen som drömmar
ännu om det år som gått.
Din dårsång om Fröja
skall tystas av Göja,
och allt skall bli kulnare blott.

Jordanden.

När lyktskenet spred genom ödlig stad
en majnatt sin fadda gurkmeja
och månen stack ut som till pingstparad
med sin smäckraste guldgaleja,
då strök en gnom mellan husen och kvad
sina luftiga priapeia.

»Du grändens mö, då människorna sova,
jag vill med dig i löndom mig förlova.
Då solen ser och människorna vaka,
skall ingen veta att du är min maka.
Jag är en vilsen röst från våta slätter,
där jordens andar gny i vilda nätter,
och jag är rusig av allt vin som ångar,
då jorden öppnar sina källargångar.

Töm jordens dryck! Den är av dagg som dryper
från månens fullhorn och i mörkret kryper
och samlar kraft ur lökar och ur rötter
på långa vägar under mänskans fötter,
tills den slår upp i markens alla skålar
sin brygd av luft och mull, av natt och strålar,
där tusen drogers heta filtron ångar.
Töm jordens dryck i dina ådrors gångar!»

Och månen drev upp genom skyarnas sund
sin glänsande vårgaleja,
och vinden tog till och lät en sekund
i gränden flöjlarna dreja,
men dog som en suck i en åldrig lund
med vild tulpan och akleja.

Klagosång över en landtman.

Du sådde din säd,
guldrägnet flöt ur din hand.
Du satte träd
och blomster vid åkrarnas rand.
I skuggande rågar
nu kornknarren spelar ditt lov,
och piplärkan stiger i bågar
och prisar ditt lövrika hov.

Du byggde ditt hus
av kärniga skogars trä,
din bjälksal för högtidens brus,
ditt drömloft i lönnkronans lä.
I spiltan och båsen
står boskapen trygg vid sin spis,
och svalan far ut under åsen
och kvittrar sin husfaders pris.

Du sådde din säd,
kraftig din livsbölja flöt,
och stark som ett träd
din stam sina telningar sköt.
Av flickor och gossar
en ätt i oändliga led
skall odla de hedar och mossar
där släktfadern gladdes och stred.

Ditt väsen var kärvt,
din själ var enkel och stor,
ty allt hvad du var, det var ärvt
från jorden, din stränga mor.
Hon höll dig i aga,
hon skiftade mildhet och ris,
tills hon tog dig in i sin saga,
sitt drömmande paradis.

Är kvällen ej skön
för markens dagströtte son?
Som asplundens bön
förgår i en stormnatts dån,
som bjuggstrået domnar
med glädje vid skördarens fot,
som örten om hösten välkomnar
sin hvila i lök och rot...

Nu nejden står sval
i hämmat flor kring din bår,
ty månen, färglös och smal,
ännu i sitt kråknedan går,
och träden vaka
kring huset med ängslig blåst,
och tunnklädda knoppar skaka
i järnnattens blånande frost.

Nu står vår lust
till sommarens leende ny.
Skall jorden få must
och gro under nattvarm sky?
Skall sådden få börja
i tecknens behagliga tid?
Vi levande spörja och sörja,
men du är bärgad i frid.

Vi lyfta dig upp
och bära dig bort att bo
där aldrig en manande tupp
skall störa din morgonro.
På ren och vid dike
det hviskar där fram du drar;
ett grönt och blommande rike
har mist sin herre och far.

Härolden.

Just som solen gick upp i ett dansande sken,
då lyfte Johan Krylbom ur sängen sina ben,
och han stod på sitt golv som en hedningagud,
en Apollo med blaggarn till skrud.
Då hörde han en vind som i skorstenen hven,
och det tonade ljuvligt i oxelgren,
och han öppnade fönstret på darrande ten
och förnam att den vinden var len.
O du oxelvind
vid Krylboms grind,
du sjunger om en vårfru med rägnstänk på kind.
Hon har stått vid mitt fönster i natt då jag sov.
Jag vill sjunga med dig hennes lov.

Jag vill kläda mig skön som till högtid och vår,
jag vill följa i snön hennes sirliga spår,
där hon flytt som en hind från sitt nattliga traj
till den blommande djurgården Maj.

Liksom orgramparn hastar att häva sin bälg,
då han hör hur i tornet det ringer till hälg,
under ärones portar av hassel och sälg
vill jag skynda att slå min revelj.

Stå stilla, vind,
vid hvarje grind!

Allt blekt ungt honkön skall blomma om kind,
allt rödt ungt blod hos hustrur och mör
sjunga med i en susande kör.

Och vinden den flög som en duva mot norr,
den sjöng som Noaks duva: Må jorden bli torr!
Och Krylbom gick med som en vårfruprofet,
som en lustig gesäll och poet.
Han var sedd ibland färdmän på Komtillmätta krog,
han var sedd vid det gömdaste torpet i skog,

där en vildgåsfjäder från gården han tog,
medan orren i läpphörnet slog.
Blås upp, du vind,
och fyll din kind,
tills du växer till en storm som slår vandrarn
döv och blind,
tills du fyller med påskrök och jordrök hvar dal,
som allt Israel rykte för Baal!

När som solen gått ner under oxelgren,
då stod Krylbom, klädd i blaggarn, i sin kammare
allen,
och hans anlete brann av bebådelsens dag
som den ängelen Gabriels drag.
Då var himmelen klar, och vindstråken hven,
och oxelfiolen ljöd smäktande len,
och Venus såg in med en getblick som sken,
då den föll på Krylboms ben.

Kom vaka, vind,
vid Krylboms grind
och sjung den gamla visan om jungfru Rosalind!
Jag vill sova i natt, som en vårnatt jag sov
och i drömmen gret hennes lov.

Syriskan.

Ur Ordspråksboken.

På vägen kom en yngling,
en tjusande kvinna satt
vid muren: »Var min myndling
i denna susande natt!

I dag har jag tackoffer bringat
och tvätt mig och smort mig för dig,
med fot som min oro bevingat
jag sökt dig på gata och stig.

Som olja och honungskaka,
så är min hals och min mun.
All lust som en konung kan smaka,
därav är jag djup som en brunn.

Jag vill dig fröjder lära
som blomstra i Syriens vår,
där Libanons höjder stå nära
med svarta cedersnår.

Från hemmet är mannen dragen
på färd med sin penningesäck.
Han kommer till högtidsdagen,
men du är mig ensam täck.

I huset där vid bäcken,
där påfågeln breder sin stjärt,
med sköna egyptiska täcken
min kammar står pyntad och bjärt.

Dess väggar stå drypande söta
av aloe, myrrham, kanel.
Kom, låt oss älskog sköta,
tills morgonen tänder sitt spel! »

Och vildsinnad, fräck utan styrsel,
som vargen slår ned på ett lamm,
hon grep hans klädnad i yrsel
och kysste hans mun utan skam.

Jag, Salomo, stod vid mitt fenster
och såg dem vid sjustjärnans gränd.
Hon rörde åt höger och venster
i gången sin rådjursländ.

Då kände jag vreden i kinden
åt mänskors fåfängliga id
och sade ett ordspråk i vinden
om ungdomens galenskapstid.

Minnesång.

Amour, amour! Min kärlek är en lur
som ropar högt på stridens dag emot ditt hjärtas
mur.

Amour, amour! Min kärlek är en sträng
som darrar svagt och drömmande i mörkret vid
din säng.

Amour, amour! Min kärlek är er fur
som stöder stark på stormens berg din lyckas
lugna bur.

Amour, amour! Min kärlek är en ek
hvars virke blir ditt helgonskrin, då du är död
och blek.

Om våren.

Om våren, säg om våren
allt stolt och ungt du känt.
Ett vårord går som kåren
mot sol och firmament.

Om våren, sjung om våren
hvar nyckfull melodi;
som fläkt och drill i snåren
den löper saklöst fri.

Om våren, gråt om våren
ditt hjärtas svärmeri,
ty solen torkar tåren,
det finns ej kval däri.

En skur på gröna knoppar
som springa efteråt,
ett salt av honungsdroppar
är hjärtats ungdomsgråt.

Helig lund.

Det ljusnar över dalarna
och alla skogar sjunga.
Hvi sitta vi i salarna
så sörjande och tunga?
Se, på och under svalarna
hvad blomstermidjor gunga!
Nu spirar frö,
nu blommar mö.
Låt oss gå ut och visor strö
kring Bøljeby och Munga!

Långt in i stilla nejder,
långt bort från krig och fejder
och långt från kronovägen
är Floras by belägen
på bergets kopparknä.
Se, Pungmakar Lotta,
i skepnad lik en åtta,
står som en blomsterpotta
vid Pillmans fönsterträ.

Här lockar svanen ungarna
och trädknarrn rör sin skramla.
I fjärran bullra kungarna
och slott och riken ramla.
Jag vill gå ut i dungarna
på stigar ljuvligt gamla.
Blås, pingstvind, blås
kring hed och ås
att inom gröna portars lås
ifrån en drömvärld som förgås
idyllens trogna samla!

Du nordanskog, du sista
där endast knoppar brista,
gör ljumma dina dalar
för skrämnda näktergalar!
Hit flyktar Pindens yra,
Apollo skär en lyra
av rönn som står i sav,
och Venus duvor styra
hit upp från störda hav.

K O M P A N K Ö R E R

I.

Adrian Brushane.

Träd in, du bålde kavaljer,
i sal som blomster färga!
Det skimrar sommar, när du ler
mot blek nobless och skön bohême,
så löskerligt baronförnäm
som Vivall log mot jungfru Grip
en kväll på Björkeberga,
då vinet rann ur kannans pip.
O välkommen, välkommen, herr Adrian!

Nu ringa grenarna till lov
och fest i plommontiden.
Pomona tronar i sitt hov.
Det mognar purpurbrunt och skärt.
Här är oss allting ljuvt beskärt.
Så tag din plats och bliv hos oss,
då dagen är förliden,
vid druvans brand och stjärnans bloss.

Du riddare av ris och ros,
du gäst för slott och stugor!
En man att skämtas med och tros
du är som vi, och här bekänns
din andes dogsnad och potens.
Din hug är hög, din ätt är god.
Gjut in i höstens fugor
Brushaneklangen i ditt blod.

Besjung den vår som ej förgåtts,
fast vårens tid är gången.
Ditt friska hån, ditt glada trots
låt blänka som en rest palasch
mot stinn finans och plump gulasch,
och skin så stursk som Lucidor
en natt på Fimmelstången
med klingors klang och banesår.

II

Julia Djuplin.

På Larsmässbal med glans och ståt
re'n ljusen flämta matt,
och trög och tung är spelets låt
i dov och mulen natt.
Då springa salens dörrar upp
och stråken ger ett hvin —
se Julia, se djupp, djupp, djupp,
se Julia Djuplin!

Sjung, Manuel! Hon dansar in
som vind från den mörka älv,
så sol- och månhylt i sitt skinn
som fröken Augusti själv.
Det går ett sus från grupp till grupp,
det svärmar som fikna bin
kring Julia, kring djupp, djupp, djupp,
kring Julia Djuplin.

Det står som eld ur spelmans rör
och fladdrar av och till.
En känslig våg av män och mör
nu valsvinden rör som han vill,
och ingen följer hvarje gupp
på Krylboms violin
som Julia, som djupp, djupp, djupp,
som Julia Djuplin.

Som blommor lyfta yrt på äng
för vinden sina skört,
så svajar här för flöjt och sträng
så mången jungfruört,
men ingen kastar högre upp
sin skära krinolin
än Julia, än djupp, djupp, djupp,
än Julia Djuplin.

O sällsamt stolta namnsdagsdans!
O Lars, du benådade man
som lutar lurvig lagerkrans
mot dessa axlars spann!
En nattgud lik du andas upp
din virak av ljuv jasmin,
av Julia, av djupp, djupp, djupp,
av Julia Djuplin.

En klocka prunkar på vårt golv;
när midnattstimmen slår,
i luckan stå apostlar tolv
och sjunga tolv gutår.
Men fåfängt manar tidens tupp
med halsen full av vin.
Se Julia Tillssolgårupp,
se Julia Djuplin!

En gammal man.

En gammal man på kärleksvägen sedd,
han smyger fram, av ynglingar beledd:
»Adonis, du med blasten blekt och svedd,
hvar är den hulda myrtenbädden redd?»
En gammal man!
O sörjen alla dagar!
Kronos kör sitt spann
mot höstens gula hagar.
Han samlar med sin kvast
all vägens fallna skröp —
ett Venus-skärp som brast,
en ros från Floras släp;
och när vi blomstrat på vår stjälk och vissnat
utan gagn,
då mötas vi bland soporna i Kronos stora vagn.

En gammal man på vingårdsvägen röjd,
sig själv till skam och ingen man till fröjd,
hans fordom tjurlikt stolta hals är böjd
som under vinträokets lätta slöjd.

En gammal man!

O sörjen alla dagar!

Vår lustgård prunkar grann,
men höst i löven klagar.

Där fordom göken satt

och sjöng gutår, gutår

skall ugglan flaxa matt

och ropa sorg och bår;

och när vår trumpna fest är slut, hörs fylle-

kärrans hjul

och för oss hem bland spruckna fat i Bacchi

bakgårdsskjul.

Sång med positiv.

En dam av ädel vandel
som står i tobakshandel,
hon sjunger mellan kaggarna i Ljunglöfs mörka
bod:

Min vän är skön och god.
Han rider över gårdet
med sporrarna och svärdet;
melo, melo, melodikum, det spelar i mitt blod.
Jag vet hans vissa kosa,
då aftonen är när;
sitt hjärta och sin dosa
han till mitt altar bär.

Du ädla mö i handel,
jag är en man av vandel,
en första klassens sjökaptén på London och
Bordeaux,

där hajarna de slå.

När masten börjar vekna
och alla gästar blekna,
melo, melo, melodikum, då sjunger jag: låt gå!
Men landar jag vid Pekings tull,
vid Stockholms lugna sluss,
då kräver jag för hälsans skull
ett hjärta och en buss.

Den ädla damen svarar:

Bevars, bevars för karlar,
de tränga mina unga år, att väl jag sucka må,
som böljorna de gå.
Dock skall du ej förtvina,
du stolte man av Kina,

melo, melo, melodikum, din huggnad skall du få.
Jag är den unga rosen
som doftar friskt bland snus,
konstapeln och matrosen
de vädra kring mitt hus.

Hav tack, hav tack, min sköna,
din godhet vill jag löna,
ditt lov skall flyga seglens väg från Stockholm till
Schanghaj,

till neger och malaj.
Hvar vind jag mött i natten
som söker nordens vatten,
melo, melo, melodikum, skall sucka vid din kaj.
Så mötas vi bland dosorna
som blänka vid din knut,
mot aftonen, då rosorna
och lyktorna slå ut.

Svarta Rudolf.

Till Albert Engström.

Se, svarta Rudolf dansar
och böjer sin nacke och ler.
Han tänker på stormande nätter
I Amsterdams glädjekvarter.
Han drömmer om flickornas kransar
och svävande bruna ben
på stranden av blåa slätter
vid Samoamånens sken.

Han böjer sin nacke och blundar
i flygande roslagsvals.
Så höll han i smäktande lundar
sin arm kring chilenskans hals;
så böjde han krullig hjässa
en afton i negerbyn
mot trettonårig prinsessa
med eldsken på ebenholtshyn.

Så dansa de svajiga karlar
på Malagas vinstänkta redd.
Den hvitröda tösen bävar,
bedårad, förlorad, förledd.
Hon ler i den väldiges nävar
åt allt hvad han tog och gav,
hon suckar och vinden svarar
från Ålands jäsande hav.

Roslagen.

Jordrök vaknar bland höstlöv i lunden.
Sent omsider upp genom sunden
bryter sig brisen med glasigt gny.
Alfågelstoner, ejdergamman
smälta med askarnas körsång samman.
Ingen vårpark susar legender,
krönikeknittel som edra stränder,
Rydboholm och Penningby.

Skutor som svänga kring skär och prickar,
granna som änder,
böljande gula hår,
veronicablickar,
Roslagsvår.

Havets glädje belläktar landet.
Svallet klingar från vattenbandet.
Asplöv som vågor glittra och skälva.
Yppig oxel och olvon hvälva
kronor med fjärdarnas doft och skum.
Högtid går in över landets mären:
rosor i solblåst på yttersta skären,
rosor vid liens vägar och årans;
än vid Finsta rosa rorans
hviskar sitt skära mysterium.
Nattviolens ånga och mårans
andas den kärva natten ljum.
'Svenska soldaten' i gulblå rotar
blickar mot kusten, där faran hotar.
Purpurnävans ymniga vävar
blomma av markens trogna blod.

Land där luften beständigt bävar,
land för smekning och hårda nävar,
tvaget ur havets mäktiga käril,
bygd för män och svärmare god!
Strand som hyser på klippiga ängar
vass för sävsångarns veka strängar,
kärleksört för Apollos fjäril,
kraftig sälting för nötens våmmar!
Salt är din havsvind, söt är din skogsvind,
söt av skogslind,
Roslagssommar!

Kungsljusen tyna i höga stakar,
fackelblomster och lysing slockna.
Fyren ensam blinkar och vakar
ute i mörkret, där töcknen tjockna.
Havets ångest bestryker landet.
Själarna stöna i vattenbandet,
själarna ängslas i människors bröst.
Tjutande, svart en spökbåt seglar
in över splittrade vattenspegel.
Mistlur, stormhvin heter din röst,
Roslagshöst!

Ölandslegend.

En dag då molnens jakter gledo röda
för morgonvind från Ottenby mot Böda,
då gick en yngling genom prästgårdsgrinden,
där balsampoppeln lutar sig mot linden,
och han gick ilande på vida vägar,
som den av vårens ande drivne plägar.

Det var den tid då Ölands rika lunder
förnya sagans lek och mytens under.

Här jagar Zephyr Chloris genom snåret,
tills jungfruns murgrön glider loss ur håret
och flämtande hon ser hur guldets rågnar
kring grön paulun, som spjutig hagtorn hägnar.
Nu gråter Venus lös med varma tårar
Adonis, sedan tusenden av vårar
försnåktande i Orcus vintervälde,
dit galtens bett den sköne jägarn fällde.
Än ser Diana genom silverporten
inunder ekens grenverk ner på hjorten,
som betar fredligt, medan skytten hvilar
på strandens sand i havets ljumma ilar.

Det far en sky, en skimrande, för solen,
och i dess pärlmoskugga drar violen
ett lättat andedrag och sår sin ånga
som vällustsuckar, småktande och långa.
I häcken vaknar lättsövd Philomela
och börjar yr sin konungs lov att spela,

i tro att kvällen sänkt sin vallmoskugga,
att ambradropparna från havet dugga
och att den gud hon tjänar, världssultanen,
beprydd med stjärneblänkande turbanen
på Orchisängens praktbädd gått att trona
i älskogshovet under almens krona.

Det går en väg bland vilda hvita aplar
där landborgsmuren sina hållar staplar.
Han steg dit upp i Ölands ljusa öken,
som dallrar sommarn lång av skira töcken —
där sista oxeln sköt sin gråa blomma
han såg dem sväva utåt mot det tomma.
Han följde dem, som drömde han att fånga
en slöjgestalt, en utvald bland de många,
ett barn av himlens vind och jordens anda,
den som hans hjärta helgat till Amanda.

Och han gick längre ut, där hedens vipor
beständigt gny i sina klagopipor;

från myren, torkande i solskensimmen,
hörs ödslighetens härold, alvargrimmen,
och hav mot hav i suckar tyckes vandra,
förgäves trånande att nå hvarandra.

I springan mellan röda kalkstenstiljor
rann upp en flock av klara Saronsliljor.
I deras kalkar glänste än de tårar
dem Psyche, irrande i jordens vårar,
mot sina blomstersystrar lutad gråtit
vid tanken på det hemvist hon förlåtit.
Det var som liljans klocka rörde kläppen
och ljudlöst ringde sabbat över stäppen.
Det var som himlens vilsna flicka lade
en osedd hand i hans och vindlikt sade:
»Kom, fly med mig från näktergalens nästen!
Hör sången, dalande från himlens fästen!»
Högt över kärrets bon och tuvors reden
klang lärkekören: »Eden, upp mot Eden»,
och det var saligt att tillsammans vandra
mot dimblå synrand, ledande hvarandra.

Zephyrs serenad till Ölands solvända.

Solvända! Solbrända hållarna svalka sin kalk,
skyarna prunka, ut seglar en aftonfalk.
Blomma, om kvällarna vågar jag andas min bön,
nalkas och sjunka hit ner till ditt läger på ön.

Vårherden, fårherden följer min vaggande ton,
sjunger för hjorden vid fållan bland vipornas bon.
Modlöst han döljer sin längtan vid strålande dag,
finner blott orden i skymningens löndom som jag.

Rikligt och svikligt hon lönar, din gudom, ditt allt.
Huldt hon dig skänker sin flammande glans och
gestalt,
ler åt sin sköna reflex från sitt trofasta hjon,
går när du sänker förtröttad din spegel på mon.

Varmaste, armaste! Fläktande känn mig och våt.
Våg har jag druckit och summit bak fiskarens båt.
Njut, du försmäktande, ångan av havets viol,
du som förnummit för mycket av guld och av sol.

Hugnande, lugnande stunderna fara så fort.
Åter den mäktiga vrider sin purpurport.
Långt skola lunderna känna din doft i min bris,
skyn skall gå dräktig av solvändans ånga och pris.

Tidligen, tidligen falnar ett hjärta som du.
Längre och längre hon vakar, din höga fru.
Knappast hon svalnar och röjer i molnen sin gränd
lägre och trängre, förfrusen du står och förbränd.

Solglödens, soldödens blomma, då vandrar din vän
nattligt med stråken och spelar din lovsång än.
Lyssna skall heden, den tomma, som fägring du gav,
lyssna, tills fåken i snö dansar fram på din grav.

ÖLANDSMELODIER

TILL MINNET AV A. TH. GELLERSTEDT.

I.

På Borgholm.

Vårmild är höstens måne.
Vinden är en canzone.
Valnötsträden hviska vid port,
där hinden leker med hjort.

Strängarna dallra och klinga.
Börjar ej stormklockan ringa?
Skönjs ej från tornet en lycklig natt
en hotfull, fientlig fregatt?

Kjortlar i trapporna frasa.
Kallar ej snart drottning Vasa?
Spör du ej vinden, vår hemfärdsvind
till krona och brud, Lasse Lind?

II.

Vid Färjestaden.

Är näktergalen kommen i lund?
— O ja, min kund,
nu börjar Ölands vår.
Välkommen upp från Kalmarsund,
där farlig sunnan går.

— O ja, på väg till Byxelkrok
mig stormen vrok
i denna lugna hamn.
Och jag är själv en Ölandstok,
och Nyter är mitt namn.

Gå ut och stick en vildsvinsgalt
och red mig palt,
och fly mig kannan, mor!
I många år jag slukat salt,
och det gör törsten stor.

Min faders gård står tom och grå
med mossa på
bland sura äppelträd,
och långsamt kryper starr och strå
ditner till tegens säd.

Farväl, du vilda väg jag red
på solig hed!
Jag har en annan häst.
Jag följer sjömäns skick och sed
och landar blott som gäst.

I Arontorp där blommar en ros.
Jag far min kos
från rosorna på strand.
Jag är en öländsk lättmatros,
och havet är mitt land.

III.

Arken.

En skuta, Ö, du själv är lik,
en lastat rik
från sydligare jord,
som seglat hit med skön musik
och muntra män ombord.

Och dukar du din vindkvarnsrigg,
du stolta brigg,
i stormens rätta stund,
pass på, du löper som en vigg
från Kalmarlandets grund.

Håll ut från land med spak och spark,
håll rodret stark,
tänd lyktan, Långe Jan!
Här seglar Noaks nya ark
mot klangfull ocean.

P Å S K L E G E N D E R

I.

Häxridt.

Två häxor flyga fram med hast.
Håll fast, håll fast,
du unga lärling, vid din kvast!
Din gudmor rider trygg och tjock
framför dig på sin timmerbock.
I väster står en sotröd rand,
som facklors brand
vid portarna till onskans land.

Det är en natt med traneskri,
förbi, förbi
far vindens rappa melodi.
Den unga suckar, kvävd och trängd
i djupet av sin sjuka själ:
»Nu, hem och sol och Gud, farväl!»

Den gamla tar sitt smörjehorn
och ger sin häst förnyad kraft
av dunkla blomsters saft.
»Sträck ut, sträck ut, tag noga korn
på klockans glugg i kyrkans torn!»
En stormil tar dem i sin krets,
men högt i skyn på tornets spets
står korset, tindrande i frid,
och bådas klädnad rör därvid.

Då far den gamla med ett skrik
till marken som ett kolnat lik,

ett urtömt skal, en usel rest
av skam och smuts och pest.

Den unga drivs som av en stöt
mot morgonens betäckta sköt.
Till jorden under hennes fot
det sjunker som ett moln av sot;
det är den svåra synd hon tänkt.
Men stjärnbeblänkt
hon styr sin ban
mot månens gula påsktulpan,
och kärven mellan hennes knän
slår ut som blom på videträn.
Som på en sky av stråligt ris
hon seglar friskt för vårlig bris
till paradiset.

II.

Tranbrev.

Mästaren stod på stranden,
höll ett brev i handen,
tänkte med djup, gudomlig håg
    på Betanias stilla by.
Hvem ibland drängar alla
skulle som bud han kalla?
Då såg han upp och vinkade ner
    en susande fågel ur sky.
»Trana, hör hvad jag säger!
Vingar och ben du äger,
löp över träsk och flyg över berg
    med min himmelska tankes ord.»
Tranan, stolt och förveten,
stöter se'n dess i trumpetén,
far med ståt i sin purpurhatt
    som kurir mellan himmel och jord.

Se, nu kommer tranan,
tranan kommer från Kanan,
söker sig hit till sin nord igen,
sitt kärr, sina frostiga bär.
Hör du tranan skria,
öppna ditt fönster, Maria,
lyssna och tänk en bebådelsenatt
på den som dig rätt har kär.
Rent som med sol på driva
ville min längtan jag skriva,
sända den bort till din fjärran trakt
med det ädlast betrodda bud.
Hör du hornet i blåsten,
tänk: »Nu kommer posten.
Vänta, du grå postiljon, och bär
tillbaka min hälsning med Gud!»

Sjukdom.

Jag seglar till ett fjärran land,
ett fjärran land.
Jag ser en strimmande båk.
Det står ett okänt folk på strand
och talar ett okänt språk.

De föra mig in i en högtidssal
som lyser av guld och rödt.
Men vinden stryker bland pelarna sval,
jag fryser i själ och kött.

De lemna mig helt allena,
och natten blir ängsligt sen.
Jag ligger i natten sena
och fryser i märg och ben.

Mina trötta ögon betrakta
en hvilande sfinx i blått.
Hon reser sig kattlikt sakta
och rör vid mitt örongott.

* * *

*

Det sitter en längtan i bröstet.
Jag vet ej hvart den vill fly.
Knappt är det till mänskornas gröna land,
och knappt till den blåa sky.

Knappt är det till livets oro,
och knappt till hvilan i mull.
Det är en längtan på egen hand,
en längtan för längtans skull.

* * *
*

Jag ser en vit azalea
bredvid en lackviol.
Det sitter någon vid sängen
och vakar i sin stol.

Det är som i mässlingsnätter
för länge, länge sen.
Det är så tryggt att vakna
och aldrig vara allen.

Det är så tryggt att somna
och sova, tills dagen står röd.
Jag vet du går ej ifrån mig.
Men mor, du är ju död?

*   *

*

Nu sviktar himmel, sviktar jord,
men ett är fast och stort:
Jag hörde ett outsägligt ord
vid en obeskrivlig port.

Men porten slog i. Jag vände om
den smärtans väg jag kom.
Det sjöng alltjämt som en vindmelodi,
det ordet som flög mig förbi.

Och slocknar i livets bullrande sång
dess klang från förnimmandets gräns,
så skall jag dock minnas till nästa gång
att rösten lät som en väns.

* *
*

Det spelar i berget så klangfullt och rent,
som himmelens klockspel det leker så lent.
Jag hör en stämma, en öm och klar:
Gå ej ifrån oss, bliv kvar, bliv kvar!

Med möda jag öppnade ögat.
Det var ingen främmande värld.
Det ringde påsk, det stod ett barn
och gret vid min huvudgård.

* * *

Så får jag stanna, så skall jag dröja.
Men panten vet jag som dyrt skall lösas,
och klart jag ser som ur remnad slöja
mot nya nådår, som ej få slösas.

Jag var ej mogen, jag var ej värdig,
ty nog jag lidit och nog jag njutit,
men ett står kvar, förr'n en man är färdig:
att skapa lycka ur hvad han brutit.

Den flyende kungen.

Nyss var jag konung. Fredlös genom riket
jag flyr i dag förhungrande. I diket
jag dignar, piskad av en hagelvind.
Omkring mig frodas tiggareneranunkel.
Jag trycker bladen hårdt mot hand och kind.
Då drager giftet sårnad och karbunkel,
och när jag nalkas byn, står folk vid grind:
»Tvi, se en spetälsk», kastar till mig bröd
och rymmer vägen för kung Skam och Död.

FATTIGMANSVERSE

I.

Statarvisa.

Jag sladdar och jag vältar,
jag piskar och jag kältar:
hej ox, hoj ox!
Han blänger, som han menar:
»Hvafan, jag tror du slogs!

Ty säg mig hvad är latare,
en ox eller statare,
mu dräng, bu dräng!
Så låt oss hålla samman
och gå med ro i säng.»

Jag nickar åt kamraten
i mödan och i staten:
hej ox, hoj ox.
Men jag har andra tankar
än bromsar, hö och box.

Där kommer rättarns Mia
med åbrodd och salvia.
Hej ox, hoj ox!
Du blänger, då jag hojar,
och du har hennes kox.

Nu kommer greven åkande.
Han stannar, nådigt språkande.
Hej ox, hoj ox!
Nu stiger hon i vagnen,
nu åker dom till skogs.

Han åker efter foxar,
jag trampar efter oxar,
hej ox, hoj ox,
men statare och greve
är ändå samma jox.

II.

Gökstölden.

Det smällde skott i löten.
Då visste hela byn:
soldaterna kommer från mötet
med kalv och gevär och plym.

Se socknens mandom och försvar!
Se Lejon, Krans och Krig,
tre stöddiga nummerkarlar
och karl en hvar för sig!

Med stolthet sprang vi systrar
i väg att möta far.
Han öppnade tornistern
och gav oss en lergök¹/₂hvar.

Det var en fröjd den dagen.
Då gol en treklangsgök
i torpet och i hagen
och lockade besök.

Vi gick till fattighuset
att visa hvad vi fått.
I sängen låg fåniga Gustav
och skrattade så godt.

Per-Olans fula pojke
vardt blek och hemsk att se,
när gökarna började hojta,
en, två, tre.

Per-Olans onda tunga
gick an: » Nej, har man sport!
En gök åt hvarje unge!
Soldaten slår på stort»

Vi lekte i fattighusköket.
När sen vi ville gå,
då sökte jag fåfångt och fåfångt min gök
i hvarje hörn och vrå.

»Nu får du stryk», skrek Per-Olan,
»av far din, den leda karln.»
I häcken bakom skolan
jag låg, ett förlorat barn.

Jag gret av sorg och fruktan,
jag gret som allt jag mist.
Jag kände mullen lukta
och gräs och hallonkvist.

Bin surrade därinne,
där kröp visst orm och slå.
Nu kunde de gärna stinga,
mitt liv var förspillt ändå.

Man letade under tiden
i backe, bäck och brunn.
Man fann mig somnad omsider
i kvällens sena stund.

Så spordes frampå sommarn
att någon gått förbi
och hört från Per-Olans kammar
en lergöksmelodi.

III.

Sommardansen.

Jag dansade en sommar,
det var en vacker sommar,
och aldrig har det dansats
i denna nejd som då.

Det spelade om kvällen
från gårdar och från ställen.
Vi gick så långa vägar
i marscher två och två.

På röjningen i skogen,
på banan och på logen,
på alla har jag dansat,
då jag var nitton år.

Och alltid fick jag höra
jag var så lätt att föra,
och aldrig fick jag sitta,
och aldrig fick jag gå.

Det var från Valbromässa
och intill Mickelsmässa,
och ingen helgdagsafton
så kom jag i min säng.

För alla ljusa mornar
och alla mulna mornar
jag gick direkt från dansen
till åker och till äng!

Men mulet eller soligt
så var det lika roligt
att hålla i och släpa
den långa veckan ut.

Jag dansade en sommar,
det var min enda sommar,
och sen så var jag gammal,
och sen så var det slut.

III.

Syskonen.

Det var den sjuka hösten
då Herrens ängel gick fram
och tog från modersbrösten
så många späda Guds lamm.

Då stod en fattig moder
i kyrkovaktarens hus
och hörde på rånets floder
och ringningens dagliga brus.

Och aldrig ha klockorna klungit
så rent och vackert som då.
Det var som keruber sjungit
för alla de saliga små.

Hon tänkte: »Här bo vi så nära
och ha det så trångt och armt.
O Herre, betänk mina kära!
Därute är tryggt och varmt.»

Fem syskon sova vid grinden,
fem syskon från fattigt bo.
Som en gammal moder står linden
och vaktar deras ro.

Hon sjunger i långa ilar
och bugar mot kyrkans dörr,
och syskonskaran hvilar
så fredligt som aldrig förr.

Hon susar om människornas gåta.
»Här stod jag i hundraden år
och hörde dem tacka och gråta.
Men Gud allena förstår.»

Och nära i ett av tjällen
en kvinna sitter ibland
och ser hur det vinkar om kvällen
från kransarnas hvita band.

I brinnande tankar hon sänder
ett budskap, en bön till de små.
Det vinkar som ivriga händer:
»Var tröstad, mor! Vi förstå.»

Spinnerskan.

Etter en tysk folkvisa.

Spinn, spinn, kära dotter,
jag köper dig ett par skor.
Ja, ja, kära moder,
med spännen av pärlemor.
Jag orkar ej spinna,
det värker och det stinger
i alla mina finger,
då tråden jag snor.

Spinn, spinn, kära dotter,
jag köper dig en hatt.
Ja, ja, kära moder,
med pärlor besatt.
Jag orkar ej spinna,
det värker och det stinger
i alla mina finger,
mitt huvud är matt.

Spinn, spinn, kära dotter
jag köper dig en man.
Ja, ja, kära moder,
så snart som du kan.
Nog orkar jag spinna,
av alla mina finger
finns inget som stinger,
fast så länge jag spann.

I marsvind.

Herr Ollondal talade butter:

»Jag menar jag är en gammal german,
en saftig fan,
en smula släkt
med Engelbrekt,
väl ock med den gudsmannen Luther,
låt vara lägre i graderna
men stark i anden och vaderna.»

Men Pillman sjöng: »Jag är en fransos
med ring och ros,

en blek och skön
och otroligt täck för det täcka kön.
Jag dyrkar äran,
föraktar ej gull,
och utan förfäran
går jag i mull
för den stora gestens skull.»

Det drog en skugga av ve och sorg,
av krigets koloss, av en Hindenborg
för vårfrusolen.

Men värden steg upp från stolen:
»Ja, jorden är full av stolt bravur;
om mänskorna bara vore som djur,
ty tiger jagar ej tiger.

Men hör hur marsvinden stiger!
Det rycker i låsen och hasparna,
det gnyr i de gamla asparna.
Därute har jag satt bord och holk
åt luftens väntade vandringsfolk.
I vår skall jag sitta och tala

med vidtfaren stare och svala.
De kunna väl vittna av ögonsyn
om den nya kamraten som dundrar i skyn
och skymtar häruppåt ibland som en fet
och gul och bulen krigskomet.»

Laxander slog sin näve i bord
med grova ord:
»Och kunde fisken få fram ett ljud,
så skulle han ropa till djupets gud
mot det sista bland vattenkrypen,
den lunsiga järnpolyen.
Förbannade tid, som höljer med smuts
den väg som själv den banat
för mänsklighetens Elias-skjuts
mot klarhet som ingen anat!
Förbannade tid, som grumlar med träck
det friska, tumlande segersträck
där nyss den drog ut på spanaretåg
som en ung delfin i den gröna våg!
Men hör hur marsvinden dånar!
Nu sitter Rysslands beskedlige far
i kärt förvar

och nyktrar till i ett dunkelt hus.
Förstår han rymdens växande brus,
och ser han att världen blånar?»

Men leende spejade Fridolin
mellan lackviol och balsamin:
»Hvad bry vi oss om tsaren?
Se staren, se staren!»

Demagogisk söndag.

Det är som bruste i skyn en säck
och tömde en skvalande syndabäck
och tömde en dynga av feta ord
att befrukta själarnas magra jord.
Jag står vid baracken, då hörs ett rop:
»Ni skulle ner i den svartaste grop —
allihop, allihop!»
Nu lyssnen, I syndiga Dalar!
Predikanten Påsklilja talar.

Där står en man med ett honungsskägg
och de skönaste ben, som en ättelägg
av honom som talte i nordansvall
till socknens bönder på kyrkovall.
Det kommer en smekande sunnanfläkt
och slår mig om mun med ett »Engelbrekt» —
o effekt, o effekt!
Nu lyssnen, I fåvitska Dalar!
Herr Adrian Brushane talar.

Det står en man med det fulaste skägg
och klena ben mot en laduvägg.
Han talar på landets eget mål,
hans mun är vig och hans själ är snål,
och tydligt hörs det väsentliga hit:
»Partiet, partiet, partiet, partit —
jag hör dit, jag hör dit!»
Nu lyssnen, I vördsamma Dalar,
ty talarnes talman talar.

Det står en ung plåtslagargesäll
och talar ord med plåtslagarskräll.
Det är som han dreve en rungande spik
i statens kista med hvarje skrik.
Hör »körktjyv» och »bondtjyv» och »skojarpack»!
Nu lät det som hela plåten sprack —
o ve och ack!
Nu lyssnen, I bävande Dalar!
Partivän Oljegren talar.

Det skriker från alla ändar i byn.
Det röstar över Guds lärkor i skyn.
Jag står vid en korsväg. Jag orkar ej mer.
Min själ vill slitas i fyra kvarter,
och blir jag ej frälst, så hänger det blott
på de allt för många anbud jag fått —
jag står där jag stått.
Gud nåde er, arma Dalar,
för all den visdom här skvalar!

Till en jordförvärvare.

Hvad trevar du i nordanskog
kring bondens magra lott?
Finns det ej grevar övernog
som sälja fädrens slott?

Om du har skammen att ha nått
mest guld i denna nord,
lägg ej därtill ett värre brott:
att röva ärlig jord.

Är det ej nog du river berg
och skeppar ut vårt järn
och lemnar kvar blott rost och ärg
till landets verk och värn?

För dig går forsen utan hejd
och trälar löddrigt hvit,
din ära stinker kring vår nejd
i skyar av sulfit.

I denna tid, då allting slås
i kras med järn och guld,
finns endast ett som ej förgås,
och det är jordens mull.

Här ha vi värjt sen hedenhös,
från far till son och måg,
vår vissa rå, vårt säkra rös
kring havre, korn och råg.

Här vardt för trogen id förlänt
hvad i ditt överflöd
du ännu aldrig själv har tjänt:
ett heligt dagligt bröd.

Den gamla byn, den svenska byn
står tyst med tomma hus.
Ej reses majstång mer mot skyn,
ej tänder kvällen ljus.

Gå dit och hör, om du har mod,
hur träden gny en höst?
Där susar sång om ätteblod,
där talar Abels röst.

Ty det som bort från jorden kom,
det irrar som en fläkt,
och jorden blott kan föda om
en bättre mänskosläkt.

Det sägs för dina högre mål
du saknar tid och hand
att hålla upp ur ödesmål
rätt månget fattigt land.

Men den som hejdar växtens fart
och lägger jord igen
begår en synd av grövre art
än den som dräper män.

Gå annorstädes hän och driv
ditt spel till slemt förvärv
och skona markens gröna liv
för dina lustmord, järv!

Till en proletär.

Om du vill göra Kvistbom rätt, o eftervärld, så säg:
Han lopp i nitets fotsvett på rättfärdighetens väg. —
Ja, broder, jag har sett ditt lopp, och där du
strök förbi
förnam jag hatets pingstvind med din andes ädla skri.
Och aldrig har jag hört en karl slå fast med
mera klang,
att den som har en tia klar, han är en bov av rang.
Du rök mig med, jag följde dig en dag på
vårligt gräs,
och arm i arm med Lasarus vi bölte marseljäs.
Den lystna röda rosen vi kysste, heligt pank,
och spottade mot Gosen, där rike mannen stank.

Ja, hårdt det är att vara proletär
för den som har en gentlemans begär.

Hvad var det sist jag hörde? Har du öppnat egen
bank?

Rätt så! Jag ser dig sitta vid ett skönt mahogny-
skrank

och kasta sedelbuntar med fnysande förakt,
som mente du: Jag struntar i Plutos hela makt!
Säg mig ej nu hvad själv jag vet: blott för ditt ideal
du söker på hans egen vret tyrannen Kapital.

Ty endast den som smakat fett och själv förtjänar
snällt

begriper rätt hur djävla ledt det är att dö av svält.
Så tror jag dig och följer dig i anden dit du styr
och ser i dig en fanans man och även en martyr.

Ty tungt det är att vara proletär,
och tyngst för den som ock är miljonär.

Till en diakon.

Det är i glödande Bartelstider,
och solen bränner så skinnet svider,
och även en tålmodig kristen lider.

I denna bastu, som dagligen hettas,
din digra lekamen, min broder, svettas,
din fina ande vill överfettas.

Så är det endast så som det skulle,
att jag ser dig hvilande sträckt på en kulle
med lärft kring midjans jäsande bulle.

En svalkande västan pillrar på strängen.
Det är dig väl i den vida sängen
under päronens vaggande, mogna hängen.

Du är ej ensam att flämta och brinna.
På gungbrädet sitter en hvitklädd kvinna;
en skärare Eva står knappt att finna.

I skära, I hvita! Det är ej under,
om I skullen mötas i slika stunder
i lekar vid Pison, i paradislunder.

Du fångar en frukt från kunskapsträdet
och räcker åt henne som sitter på brädet
med krona av sol under nunneklädet.

Du söker dra in din svåra mage
och sträcker halsen igenom din krage
för att likna en orm i Edens hage.

Din blick är flammande mörk och dyster.
Ditt drypande anlete säger: Mig lyster.
Du slänger med tungan och hväser: Syster!

Då stiger jag fram bakom källarknuten.
Du sjunker tillbaka. Idyllen är bruten,
den heta stunden i Eden förfluten.

Du är ej längre en orm, en Mefisto,
fastmera en vördig broder i Kristo,
som haver sitt kött som i ena kisto.

Till en sekreterare.

Där du skrider, min kusin,
blank och fin,
hög i min,
som i suset av blågula fanor,
syns du mig på alla sätt
värdig av din gamla ätt,
dina lysande kyrkovärdsanor.
Håll dig rak,
gör din sak,
sakta mak,
trampa värdigt på matlagda tiljor.

För din hjord
fram till bord,
fram till duken med lyror och liljor.
Hvilken ståtlig procession!
Känn dig som en ståndsperson.
Vandra trygg,
bak din rygg
vet det gnistrar av kors och av stjärnor.
Håll dig klar,
kyrkvårdsfar,
fast det tumlar i menighetens hjärnor.
Nu kliv högt:
tungt och trögt
som ett korgolv knarrar parnassen.
Häv dig upp till ärans höjd!
Märk förnöjd
hur du bärgat i bänkarnas djup hela stassen.

Låt dig neder i din stol.
Nådens sol
skiner varm över skalliga hjässor.
Kungen själv från bur av guld
blickar huld
i en strålkran av prinsar och prinsessor.

Se dig om uti din krets
utan hets:
spets vid spets
av Apollinis höga elever.
Prydligt bjuder grannen snus,
ser med fägnad på sitt ljus,
hur det brinner som bevis att man lever.
Talet börjar, nu var stark,
tänk på gamla seder,
ty en kyrkblund utan snark
är kyrkovärdens heder.

Till en apotekare.

Min vän på *Basiliken!*

Hvar dag jag går förbi
jag ser dig bakom disken
i Eiras skafferi.

Du livs och döds förvaltare,
jag nalkas skygg ditt altare
och träder under risken
av svart och vit magi.

Jag vet din börd, av ära tung,
du räknar rättvist stolt
från alla pillerfurstars kung,
Liborius Trunkenboldt.
Men syns dig denna stam plebejsk,
så är din släkt ock medeceisk
och eger gammal vana
att smussla med tofana.
Kung Salomo i all sin prakt
var ock en man som du
och kände alla örters makt
och kunde tala oförsagt
med Sabas lärda fru.

En mästare du är försann
i yrkets hela list,
en tusen ädla salvors man,
en underbar drogist.
Dock står för dig ej skråets glans
i en dekokt, en styv purgans;
en högre konst det finns och fanns,
du gode alkemist.

Du knådar och du blandar
och sjuder vått och torrt,
och lömska dunsters andar
du tvingar i retort.

Det jäser och det drager
vid månljus och vid dager,
och brillorna du tager
och väntar att i din kastrull
få se det klara gull.

Ej efter gods och guld jag står,
provisor, o min broder.
Jag trängtar endast till en tår
ur dina visdomsfloder.
Se här en formel av Galen',
berömd i många sekel re'n,
en härlig brygd, en stark och len,
för kropp och själ ett foder.
Besitter du förråden, säj,
till denna dråpliga artsney?
Du ler ett sorgset nej.

O ja, Bellonas tid är snöd
för Æsculapii äring.
Nu gapar brist, nu grinar nöd
mot din förnäma näring.
O saftiga Johannesbröd,
som deltes här i överflöd!
O tamarind och manna,
o ipecacuanha!
På det jag själv må smaka kärv
och rapa fränhet och fördärv
med tidens mun, jag äskar:
försätt mig ett par bäskar!

Men finner du de vises sten,
som gör hvar oren vätska ren,
så hör med gunst på mitt förslag!
Den mänsklighet som är i dag
är sjuk, förblödande och svag
och full av skabb och värkar.
Tänk ut en tidens teriak,
ett rafflande statt-upp-och-gack
för detta lytta släkte! — Ack,

som i en syn jag skådar dig
(kanhända bäsken verkar)
förfärande, förskräckelig,
aptekare, aptekare,
med sid kaftan och blekare
än världens alla särkar.
Stödd mot en dörr med klot och kors,
du står, en magus, en adept,
och ter till svar ett gult recept,
signerat: *Doktor Mors.*

Till Bellona.

Mars var din broder eller gemål, ty skalderna
tveka,
om du förvärvat din kärlek till blod och ditt hat
till allt manfödt
när med en tvillingbroder du stred om en varg-
honas spenar,
eller en make med kyssar som bett har lärt dig
att rasa,
grym i din brånad.

När macedoniern drog genom Asiens länder mot
Indus,
satt du i Kappadocien bland enbröstade tärnor.
Honom du såg och följde hans tåg och njöt av
hans vinskörd,
tills du mättad kvävde en natt med brinnande
famntag
sonen av solen.

När i triumf du drog in i ditt Rom med din tjänare
Cæsar,
gick du vid sidan av vagnen med huvudet kärlligen
lutat,
andades Afrikas doft ur hans krans och hviskade
»konung»,
höll i den ena handen en krona och gav med den
andra
dolken åt Brutus.

Sent i tiderna fann du en man som helt dig för-
nöjde,
grym emot kvinnor som du emot män. Du häm-
nades alla,
när i den nesliga vanmakt du band hans själ och
hans lemmar.
Evigt ditt namn förbinder sin klang med hans, o
Bellona
Napoleona.

Jämnt i ett sekel, gudinnornas sorgår, begret du
din gunstling,
tills, efter ringare lekar, en dag du red ut med
ditt brudbloss.
Sående gnistor bland folken och missljud ur väl-
diga tubor,
fann du på vakt i Arminius skog din tjänare Wil-
helm,
härligt i harnesk.

Fröjdas, Bellona! Ditt altar är rest. Hekatom-
berna falla.

Jorden var blodfull och tung och trött att blomstra
och föda.

Snäpparn hon väntat. Åt gubbar hon ger sina
mognande jungfrur,

skiftande ut sina svenner och män åt dig, som de
starke

älskar och dräper.

Gläds, o Bellona! Stridsvagnarna bullra som
aldrig de bullrat.

Aldrig så kvävande tät en rökelse pyrt dig till
mötes.

Eldkatapulterna slunga sitt järn att gå som kometer.
Örnarna flyga med krafter en hvar som tu hundra
hästar,

spruta som drakar.

Trummorna gå. Du står fram och blottar den
sargade barmen.

Festen går an i sin vildaste takt. Bellonarier dansa.
Rusigt satraperna fågna de mordiska blåmän på
kinden.

Slavar med hiskliga pukar ur hålorna krypa och
hylla

dig, o virago.

Upp står bak skyternas yttersta gräns din tjänare

Wilson,

svänger en skarp tomahawk under fanor av vif-
tande sedlar.

Rödskinnens hövding han är och en konung för
alla som handla,

mäktig att sända dig flottor av män och förbränna
med olja

landen och havet.

Yvs, o Bellona! Ett stoltare följe du aldrig har
samlat:
hvita och bruna och röda och svarta och blacka
och gula.
Rägnbågens färger bekriga hvarann. Metallerna
blandas.
Eld och vatten gå hop, och vulkanernas gurglande
strupar
ryta ur chaos.

Jorden är din, och hvem bland gudinnorna bjuder
dig spetsen?
Död är Minerva och Venus är sjuk och förarmad
Pomona.
Högt bland hyperboreernas berg en musernas
kordräng
rör med bävan en rostande sträng och sjunger din
allmakt.
Hör mig, Bellona!

Poeten till sångmön.

Ett dårhus och ett bårhus
är mänskornas krigande värld.
Det spelar i minnenas vårhus
och lockar min själ till färd.

Nu låt oss bestränga vår lira
på nytt till en sångarerund
och gå hvar oss lyster och fira
vårt återknutna förbund.

Kom, låt oss besöka de stränder
där först vi funno hvarann
och se om sommaren tänder
sin eld som fordom den brann.

Där lien går bland hvenen,
där rågen matar sitt bord
som strimmande sång på renen
vår vandring skall bli spord.

När skördemånen beskriver
sin låga båge i skyn
och skäran spelar med iver
sin surrande nattsång i byn,

på örtbädd med kummin och kummer
jag söker mitt sovkvarter.
Hur aningsljud min slummer,
om du mig ej överger!

Du är den friska vårvind
som andas vid mitt bröst.
Du är den svala vårhind
i systrarnas brinnande höst.

Behåll mig vid det vårskap
mitt hjärta en gång vann,
och gör mig i allvar och dårskap
ännu till en klangfull man;

en stigarnas fria tattare
som stadt sig en följesmö,
en sörjare och skrattare,
som gläds att leva och dö.

Men världen ler som den plägar
och undrar: Hvad är det som tar'n?
Han går som på bröllopsvägar,
den gamla stolliga karln.

I Fridolins spår.

Här står det gamla huset
med rönnarna vid grinden.
Här svann det sista ruset
som dunst för morgonvinden.
Här brann det sista ljuset,
tills dagen kom på tå.
O Fridolin, din borg är stängd
och skum och stum också.

Här satt den sista tärnan
på bänken vid syrenen
och såg den första stjärnan
som kvällen tändt på grenen.
Som höstblom sprucko skenen
ur dunklet fler och fler.
Då gick hon tyst, och hvart hon gick,
här syns hon icke mer.

Vid knutens vattentunna
med sherrydränkta kimmor
står sommarns bleka nunna
och gråter dygnets timmar.
På pussens brisar simmar
den sista fjärilns lik,
och syrsan spelar på ett strå
hans sorgfärdsmusik.

På slagets våta fluster
en urrig duva hultrar.
Vid väggen skräpa ljuster
och håvar, spön och uttrar.
På stångens lösa muttrar
med munnen tom och vid
drakflöjeln gapar som en bild
av mat- och vinlös tid.

Kring gården vinden vankar,
den siste av kompaner,
på dörrarna han bankar
med bokna astrakaner.
Stå upp ur dina tankar
och se hur ollonsvin,
hur frost och fukt förhärja fritt
din lustgård, Fridolin!

Är det ej snart de tider
då Mårtens vänner skalkas?
Högtidligt från ditt lider,
se, offret självmant nalkas.
Se, in på gården skrider
ett led av magra gäss.
Men det är tyst bak luckorna
med skurna hjärteress.

Sjung, höstvind, sjung en jordsång
i märg- och orgelpipor!
Stäm upp en präktig bordsång
om älg, kalkon och ripor!
Han svarar med en mordsång
ur lidens liturgi
och störtar som en vild ulan
ett skövlat hus förbi.

Jag spejar genom gluggen.
Jag ser blott glädjens vålnad
med nedåtvända muggen
vid härden, svart och kolnad,
en skänk, en sned och bålnad,
hvars dörrar gått ur lås
och visa med en bredhänt gest:
platt ingenting här fås.

Skall aldrig mer förljudas
en klang från Bäsns branter?
Skall aldrig mer det budas
till mör och musikanter?
Skall ingen sammansjunga
som horn och blomsterhvin
din vårsjäl, Maj i Munga,
din höstsjäl, Fridolin?

En gammal luta ligger
ännu på väggens hylla
och om en visa tigger
att sorgsna kamrar fylla.
Dock, även sång blir mylla,
hur år och vindar gå.
O Fridolin, din sång är tömd
och dömd och glömd också.

Oxen i Sjöga.

Biskopen drog till Sjöga,
borterst upp i sitt stift,
steg i stolen,
sken som solen,
tydde den heliga skrift.
Bönderna lyssnade stumma.
Då från kyrkans kor
hördes det mäktigt brumma:
Ljug ej, bror!

Häpen såg bispen en mule
röras på målad mur,
tänkte: Lukas,
du skall stukas,
ditt katolska djur!
Kyrkan lät han limma
hvit som ett skinande lärft.
Templet stod som i dimma,
svalt, kalt, kärvt.

Långa tider därefter
skrapas nu sten på sten.
Fram ur putsen,
töcknet, smutsen
växer kött och ben.
Kyrkfolkets undrande öga
hänger vid bildrikt kor.
Ypperst är oxen i Sjöga,
sträng, stark, stor.

Stor är oxen i Sjöga.
Pannan är som ett hvalv.
Satan, den lede,
flyr för hans vrede,
lik en ringa kalv.
Månförgylld om horna
går han på himmelens äng,
vaktar de fromma korna,
stor, stark, sträng.

Heliga oxen i Sjöga!
Heliga äro dina horn.
Helig är svansen
du lyfter i dansen
upp mot kyrkans torn.
Heliga äro dina klövar,
som trampat Kanans mark.
Bland pelarträd du strövar,
stor, sträng, stark.

Åldriga evangelister,
träden nu alla fram!
Kitt och klister,
allting brister,
världen står i damm.
Märken I ej hur det grånar
åter till medeltid?
Luften morlar och dånar:
storm, ström, strid.

Ängel, blås i basunen,
bryt ditt sista sigill!
Smattra, örn,
kring kyrkans hörn
din apokalyptiska drill!
Ryten, I lejonlundar,
ert blodsevangelium!
Oxen ensam begrundar,
stor, sträng, stum.

Fjärran i fridens ängder,
ledd som med solskensgarn,
följer stuten
glansbegjuten
himmelens förstfödda barn.
Ensam vid drömmande tjärnen
går han i oljeskog;
blommor bär han på stjärnen,
vingar gro kring hans bog.

Svart jul.

Tänd intet ljus i denna svarta kväll,
då rymden själv är som ett skjutet spjäll
och ingen Mikael med heligt svärd
vill klyva skyn för hjärtats himmelsfärd.
Tänk ingen psalmtön, tung av tröst och tro,
i högre kor, *in dulci jubilo*.
»Mörkt och förbi»
är denna jultids dova melodi.

En ovis jungfru lik, har världen spillt
sin lampas olja, veken ryker vildt,
brudgummen dröjer, ingen klockas sång
förkunnar furstars tåg och stjärnans gång.
I denna natt föds ingen gud på nytt,
och barnens ängladröm är grymt förbytt:
tills jul går ut,
svartalfer stå på vakt vid stugans knut.

Med möda håller fattig moder varm
den späde sonen vid sin klena barm,
och hennes juldröm är Marias nöd:
härbarget ger ej rum, ej logen bröd,
Herodes knektar gå från port till port —
svep barnet in och hasta hädan fort!
Flykt och farväl
är julens ottesång, du trötta själ.

Men juldag gryr, nu skälva sky och lund,
och jorden vaknar ur sin smärtas blund,
och jorden vaknar till sin smärtas syn,
en tövind stryker hennes ögonbryn,
och tårar stänka från hans svala hand,
som viftar julfrid över skumma land —
nej, ett adjö
till mödrars söner som stå upp att dö.

I mötets tempel.

Det klingar som små muntra städ
kring alla träd,
där frosten smyckar salen,
och aftonvindens skyttel går
och väver vår
i skyar kring portalen.

Och aldrig smög ett år sin arm
mer rosenvarm
omkring det nyas skuldra,
och aldrig knöt en kväll mer huld
sin gördels guld
kring jordens hvita huldra.

Med silverskaft av ekens gren
står månen ren
som Fröjas runda spegel,
som på ett flammigt pergament
med stjärnepränt
ett gyllne lackinsegel.

Jag står vid templets dörr och ser
hur jorden ler
mot bronzen, ung och fager.
Jag läser himlens skrift om frid,
i fridlös tid,
som en av österns mager.

Tjugoneddag.

I hopar driver snön mot våra rutor,
och stormen, rullande från havet, sjunger
sin spöksång om de sjunkna Vinlandsskutor
som skulle bringa bröd åt landets hunger.
Ett tåg av silverskir i rymden svävar,
men takets lampa hänger tom och blind,
och bordets ljus i ensam stake bävar
för andedragen av Guds vredes vind.

Och svar får havet av sin broder skogen
i ovanlandet, allt det hednavilda,
där ureld bor i kärnved, tung och mogen,
hvars hulda värmehåvor gå förspillda.
En rötfull nödved piper sorglig visa,
på hård där brasan sjöng till festlig Knut,
om lumpen snåltid utan klang och lisa,
då jul och lust och mandom frysa ut.

Nu, mina kära, låt oss sitta samman
och hålla högtid vid det svaga ljuset
och vakta på den tunna spiselflamman,
att hemmets ande ej dör bort i huset.
Igenom hälg och söcken gnyr Bellona
på jordens hav mot Ceres och Pomona.
Men jag vill lyss till Bore, nordanbarden,
och till hans hornbas dikta trygga ord
och sjunga vid den magra aftonvarden
om ljusa jular och beglänsta bord.

En pesthymn.

Nu är det tid, I andligen besuttna!
Från länderna där svärdets skördar ruttna
stå pestens söner upp till härjningsfärd.
För östanvinden blåsa svarta flaggor,
och digerdöden hänger i hans faggor
och spyr sitt etter över sårjuk värld.

Den kommer, *dies iræ, dies illa*,
ej längre som en skräcksyn och en villa,
men som en verklighet vid rikets dörr.
När smittans yngel väller upp ur kärren,
har jorden då ej kvar ett rop till Herren
av alla ångestpsalmerna från förr?

Nej, tidens son är utbedd intill tomhet,
ju längre västerut, dess större fromhet;
på sina knän han legat som en träl
och suckat: »Si, jag är en usel mullsäck,
förvandla mig, o Herre, till en gullsäck!»
Och Gud har hört hans bön och dömt hans själ.

För allt det rena blod din lystnad gjutit,
för alla eder dina furstar brutit,
för all din skrymtan bakom helig skylt,
för alla hemska drifter som du väckte
ur tusenårens dvala hos vårt släkte
bekänn, o tid: Jag har förskyllt, förskyllt.

Känn nu din bot! De nalkas, de besatta,
ur hvilkas munnar hesa gastar skratta,
hvars betar rota dina grödors stubb.
Ty nu är anden flydd i svinahjorden,
och nu skall Ammons folk besitta jorden
och Mammon drivas ut med Beelsebub.

Du stolta krig med fanor och fanfarer
som skapar hjältar, dårar och barbarer,
se här en vrångbild av din romantik.
Quis potest sevas tolerare plagas?
Nu skall ditt ädla handtverk övertagas
av dem som strypa barn och stympa lik.

Nu ljungar vredens dag ur himlabrynen.
Vår russtjänst börjar. Upp till vapensynen,
I som besitten gods i andens land!
Mot själens hjärta syftar slaktarkniven,
och bilan höjs mot lagern och oliven,
och vapen växa självmant i vår hand.

Det står ett pestmoln över vårens vågor.
Upp, låt oss spränga det med dån och lågor!
Sjung ut, vårt rensande och friska krut!
Till denna valplats gå vi man ur huse,
ty gränsen mellan människa och buse
få inga fega fredsslut plåna ut.

Luthers hammare.

Så stilla faller blad på blad,
och vinden andas matt,
och dimman sluter Luthers stad
i gråa armars natt.

Det är som väntan lång och dovy,
som trängtan till en röst
att väcka allt som länge sov
i allt för ändlös höst.

Då är det som skälvde kyrkans mur,
det hamrar på dess port.
Vaknen upp, ty nu slår tidens ur
ett timplag sällsamt stort!

Du vandrare, stå still och hör
dess fasta hammarklämt.
En värld som föds, en värld som dör
just här ha möte stämt.

Den första klang av en signad dag
far ut under himmelens rum,
en angelus som ringer lag
och evangelium.

Nu lossnar vid slagen den första sten
i påvekyrkans mur,
nu skiner dit in på de dödas ben
en strimma av liv och natur.

Stån upp, I själar som maran tryckt!
Nu delar sig dimman i höjd,
och brusande sträcker sig morgonens flykt,
och livet klingar av fröjd.

Gån ut i de tyska ekarnas sal,
I skalder, och sjungen Guds lov.
Nu spelar en ljuvlig näktergal
där ugglor och uv höll hov.

Du riddare, sadla din häst och drag
under frihetens nya banér
till ljusets stora riddareslag
och andarnas friska tornér.

Du Sion, gläds; men häva, Rom,
du hedniska Babylon,
ty nu är släggen rest till dom
i handen på bergsmannens son.

Och är han själv ett stoft, en dvärg,
så är hans hammar gjord
av den metall som krossar berg,
Guds rena, klara ord.

Den väcker gnistan av granit,
som tänder en vissnad värld
och glödgar ässjan hväsande vit
där Gideon härdar sitt svärd;

den klappar med dånande glädjeslag
på själva himmelens port
och slungar sin trotsiga blyxt av dag
mot fursten i mörkrets ort.

Det röda korset.

Den 19 februari 1917.

Nu är det fastlag. I högtidlig gång
gå veckorna, åt smärtans minnen vigda,
från Galiléen till Jerusalem,
och längs med vägen susa trädens kronor
vemodigt djupt i vårens brytningstid.
Nu längtar jordens son att lägga av
sin hvardagslast av futtiga bekymmer
och vandra, under hjärtats suckan böjd,
på helig vallfärd under nattens stjärnor
och söka sig en oljelund att gråta,

tills påskens rena, fulla måne lyser
försoning in i sorgens örtagård.

Nej, ingen fåfång gråt i denna tid,
då havet är för salt av alla tårar,
då jordens hälsning till den nya våren
är som en storm av suckande oliver
från folkens väldiga Getsemane!
Ej för en drömmande och trånsjuk pilgrim
de äro gjorda, dessa världens vägar,
där foten trampar, ej på blomstertörnen,
men på den splittrade granatens skärvor
och alla rester av hvad mänskligt var.
Men väl är jorden rik på vigda lunder,
fast deras grenar hänga mångenstädes
som stympade och lytta krigarlemmar;
och se, därunder svartnar kors vid kors
som segerstod åt tidens konung, döden.

De svarta korsen, se de svarta korsen
på vissna kullar långt som blicken når!
Allt mera torftig våren återvänder,
allt glesare är kransen i hans händer

den han vill utströ i de fallnas spår;
och folk på folk i glesnad skara skrider
allt längre in i hårda fastetider,
allt tyngre späkelseernas gissel slår.

I denna svarta korstid låt oss höja
det ljusa tecknet för vår vallfartslängtan.
Det röda korset, se det röda korset!
Dess armar låga klara som rubiner,
och som en eldstod ledande det skiner
där genom moln av rykande ruiner
barmhärtigheten gör sin pilgrimsfärd.
Vid plågans bädd i tältet skall det lysa,
i frostens nätter värma dem som frysa,
och livets trötta veke som vill slockna
skall återtändas vid dess milda härd.
Hvarhelst det reses, där skall kulan skona,
som plågans ängel fordom i Egypten
på Herrans bud skred skonande förbi
hvar boning, märkt med påskalammets blod.
Tätt i tumultets hälar skall det följa,
förkunnande: »En gång din stolta bölja
skall sätta sig, du hatets heta flod,

ty djupare gå kärlekskällans flöden,
och livet segrar evigt över döden.
Bereden palmerna, palmsöndag stundar,
fridsfursten nalkas genom jordens lundar,
och marken grönskar åter i hans spår,
och alla klockor kriget sparat ringa
till mänsklighetens nya påsk och vår.»

*   *
*

Var då välkommen, fastlag! Jag vill tänka
på sorgens hjältar i legendens tid,
när under stjärnorna, som tårögt blänka,
jag kämpar ensam för mitt hjärtas frid.
Min egen klagan vill jag ödmjukt dränka
i världens mäktigt stora sorgebrus
och minnas: hvad den ringe nu bör skänka
är ej sitt mörker, men en glimt av ljus.

Så lyft mig, vår! Hvit är din ena vinge
och blomsterskär, som änglars vingar drömmas.

Du är ett barn — att som ett barn jag finge
av allt ditt ljusa vingsus genomströmmas!
Mörk är den andra; vår, du son av mull,
sorgmantelfjäril, skymningsfågel, för mig
på stig där korset vinkar rödt framför mig,
till botgång för mitt hjärtas oros skull.

Testamente.

Nu slocknar daggens glitter
och skyarna förstoras,
och alla fåglars kvitter
i klanglös rymd förloras;
och majvind lyfter vingen
som Eols bud och Floras,
men det är rök kring tingen,
och luften känns mig trång.

Jag vandrar mot ett drömland,
jag vet ej hvad det heter,
ett bergland, ett strömland,
där luften är som eter,
där alla grenar gunga
hänryckningens poeter
och alla vindar sjunga
det nya livets sång.

Det står i syner skära,
när dagarna bli korta,
och kanske är det nära,
men kanske fjärran borta;
och jag är tung till sinnes
av allt jag haft att bära
och allting ondt jag minnes,
och vägen blir mig lång.

Så ger jag åt en annan
min stav, mitt pilgrimsbälte.
Hell dig med ljusa pannan
och blick av munter hjälte!
Sök bortom berg och strömmar
min ökensyn som smälte.
Jag ger dig mina drömmar
som arv och laga fång.

Och du har allt att vinna
och intet att försona,
och fort kan lyckan tvinna
den djärves lagerkrona.
Och du är lätt i stegen,
och kanske skall du hinna
den nejd som är din egen,
min son, en gång, en gång.

Gratulation

på en födelsedag i mars.

Du ljuva lilla Anna,
jag kysser din hvita panna
och stryker ditt gula hår
med tack för ett lyckligt år.

Som en snödroppe är du upprunnen,
och med tio snödroppar i munnen
du ler mot din andra vår,
vår Blanzeflor!

I dag vill det rike dig fira
som lyder din nådiga spira.
Fyra själar och tre små rum,
det är ditt imperium.

Det stormar därute i tiden,
men leende hägnar du friden.
Här finns ej split och parti,
blott du och vi.

Nu lyser sol på tapeten,
nu blåser Mars i trumpeten,
och tennsoldater stå i parad,
när prinsessan far ut i sin stad.

Oktober.

Jag hyrde mig ett landtligt hus
på stenig ås, i luft och ljus.
För första gång på många år
förnam jag vinter, höst och vår.
I ekens hål en uggla höll
sin nattvakt, medan rågnet föll,
och slöt med sina gälla skrik
min sömn i sagomörk mystik.
När drivan blänkte hvit och hård,
kom skogens mesflock till min gård,

och bland de gröna och de grå
blåmesen, trolsk som Fågel blå.
Du vinter då mitt hjärta skalv
mot himlens vindar som en alv,
som i förnyad barndomstro,
yrvädersgamman, månskensro,
tills Chloris väckte med sin drill
allt spädt och skärt i ung april!

Nu är det höst igen. Vid stugans knut
ha våra sista vallmor blommat ut.
Ej skall jag mer beså en trädgårdslist,
ej länka rankan kring en förstukvist.
Ur grinden rullar ut en ful kaross,
längs vägen träden stå som dystra bloss —
ett upplöst hem, som far i blåst och rän
till hårda, obekanta murars hägn.
Men kring den arma lilla plätt av jord
där barn och fåglar kvittrat, sång fått ord,
skall min oktoberlängtan ruva mörk,
som tjädern ruvar i en saffransbjörk.

NOTER TILL ÖLANDSDIKTERNA.

Ölandslegend. Läsaren torde erinra sig att skalden Stagnelius var född och uppväxt på Öland.

Vår-Adonis (Arontorpsrosen), Ölandstoken, karaktäristiska Ölandsväxter, likaså *Ölands solvända,* som täcker stora delar av alvaren.

Fåken, det egenartade öländska yrvädret; yrvädersvinden.

Långe Jan, fyren på öns sydspets.

INNEHÅLL.

	Sid.
Flora och Bellona	5
Blommornas kärlek	7
Fjällstorm	11
Mikael	13
Vinterhvila	15
Ny nord	18
Januarivår	22
Jordanden	25
Klagosång över en landtman	28
Härolden	33
Syriskan	37
Minnesång	40
Om våren	41
Helig lund	43
Kompankörer:	
Adrian Brushane	46
Julia Djuplin	49
En gammal man	53
Sång med positiv	55
Svarta Rudolf	58
Roslagen	60
Ölandslegend	63
Zephyrs serenad till Ölands solvända	67
Ölandsmelodier:	
På Borgholm	70
Vid Färjestaden	72
Arken	75

	Sid.
Påsklegender:	
Häxridt	77
Tranbrev	80
Sjukdom	82
Den flyende kungen	89
Fattigmansverser:	
Statarvisa	90
Gökstölden	93
Sommardansen	97
Syskonen	100
Spinnerskan	103
I marsvind	105
Demagogisk söndag	109
Till en jordförvärvare	112
Till en proletär	116
Till en diakon	118
Till en sekreterare	121
Till en apotekare	124
Till Bellona	129
Poeten till sångmön	135
I Fridolins spår	138
Oxen i Sjöga	144
Svart jul	149
I mötets tempel	152
Tjugonedag	154
En pesthymn	156
Luthers hammare	160
Det röda korset	164
Testamente	169
Gratulation	172
Oktober	174

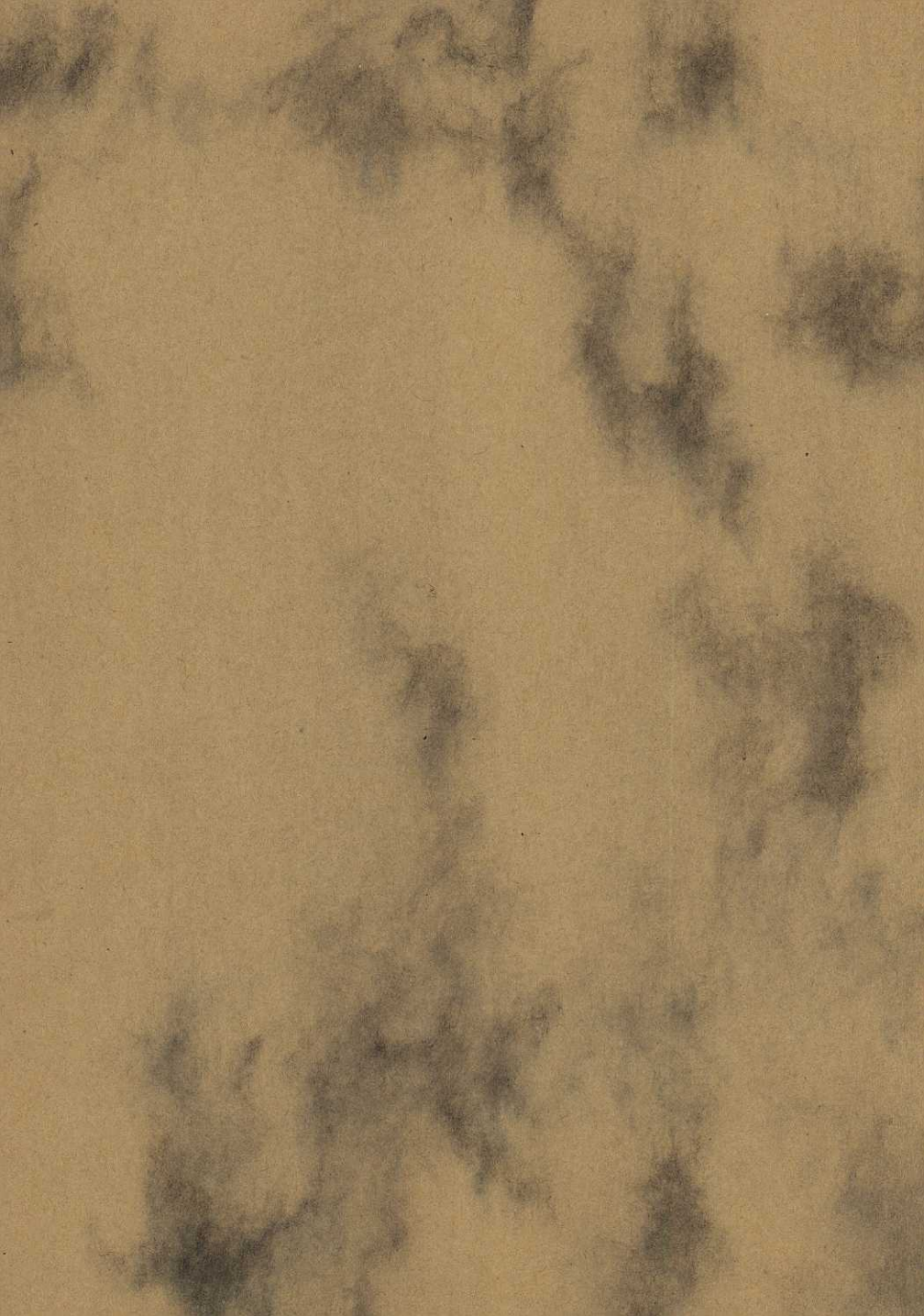

6000096651

Göteborgs universitetsbibliotek

